

הצד הרע של התרחבות האיחוד: הסחר בנשים משגשג

מאת אסף אוני

דו"ח של הפרלמנט הבריטי מציג נתונים קשים על תעשיית המין במדינה, וממליץ למקד את המאבק בקורבנות ולא בסוחרים

כתב "הארץ" באירופה

לונדון. "במטוס לבריטניה, כשסיפרו לי שלמעשה אני הולכת להיות זונה - לא יכולתי להפסיק לבכות. חשבתי איך חבוי בגדו בי, לא יכולתי להאמין שיעשו לי דבר כזה. אחרי זה רק חשבתי איך לברוח, אני זוכרת את התקווה שיום אחד כל זה ייגמר. פניתי לקליינט וביקשתי שיעזור לי לברוח". מונולוג זה מגולל את סיפורה של אשה רוסייה שנפלה קורבן לסחר בנשים והצליחה להשתחרר מחוטפיה.

המונולוג, ביחד עם עדויות נוספות על התופעה, מוצג בימים אלה בתערוכה המוקדשת לנושא הזנות בבריטניה ב"אוניברסיטת המטרופולין של לונדון". אך מדובר רק במקרה יחיד, וחריג בסיומו האופטימי, במה שמוגדרת כעת כאחת מ"בעיות זכויות האדם החמורות באירופה" - הסחר בבני אדם.

נתונים חדשים שיתפרסמו היום בבריטניה מראים, כי יותר מ-4,000 קורבנות של סחר בנשים מוכרחות לעבוד כזונות בממלכה (כ-5% מכלל הזונות בבריטניה). על רקע הערכות רשמיות שהמספר האמיתי אף גבוה יותר, המספרים המטרידים מייצגים את הצד השלילי של התפתחות האיחוד האירופי, של פתיחת הגבולות בין המדינות ושל העלייה ברמת החיים - שמביאה גם לעלייה עקבית בביקוש לשירותי מין.

תושבי הממלכה, שרגילים לבקר את מצב זכויות האדם באפריקה ובמזרח התיכון, נאלצים להתמודד עם עבדות מין מודרנית, מלווה באונס ובאלימות, שמתרחשת בחצר האחורית של ארצם, ולדברי דו"ח רשמי שיתפרסם היום - ממשלתם אינה עושה די כדי לטפל בנושא.

הדו"ח הוא תוצאה של חקירה מקיפה שנערכה על ידי הוועדה לזכויות אדם בפרלמנט הבריטי. מסקנתו העיקרית היא שעל בריטניה לשנות את מדיניותה במאבק נגד הסחר בנשים, ולשים דגש רב יותר על הטיפול בקורבנות. הצעד הראשון, לדברי הוועדה, צריך להיות חתימה על "האמנה נגד סחר בבני אדם" שהושקה במאי 2005 על ידי מועצת האיחוד האירופי - צעד שממשלת בריטניה נמנעה מלנקוט עד כה - חתימה שתבטיח מתן אישורי שהייה בבריטניה לקורבנות, לצד תמיכה נפשית והענקת פיצוי כספי.

ממשלת בריטניה טוענת כי היא חוששת שחתימה על האמנה דווקא תעודד נשים לנסות ולהגר לבריטניה, בדיעה שהן יוכלו לקבל אישורי שהייה, אך כי היא טרם קבעה את עמדתה הסופית בסוגיית האמנה. אולם, הוועדה טוענת כי לאור ניסיוןן של מדינות אחרות באיחוד, אין סכנה להגברת ההגירה.

מבחינות רבות, בריטניה רשמה התקדמות בחודשים האחרונים במאבק בסחר בנשים. בתחילת השנה היא יזמה את "מבצע פנטאמטר" - מאמץ משותף של כל גופי האכיפה, שהצליח לעצור 232 חשודים בסחר בנשים, לשחרר 84 נשים (מהן 14 מתחת לגיל 18) ולהגביר את המודעות בציבור ובמשטרה לסחר בבני אדם. כתוצאה מהמבצע המוצלח, החליטה המשטרה לפתוח מרכז ארצי - ראשון מסוגו באירופה - שירכז את המלחמה בתופעה. בשבוע שעבר נחנך המרכז בעיר שפילד שבמרכז אנגליה.

"המבצע הוכיח לנו כי בריטניה ניצבת בפני בעיה רצינית", אומר ראש המרכז החדש, סגן ניצב ניק קינסלה. "ערכנו חיפוש ב-300 מקומות בהן עובדות זונות, שמייצגים להערכתנו רק 10% משוק המין הבריטי. היקף התופעה, כפי שהתגלתה לנו, היה עצום. תפקידנו כעת הוא להדריך את גופי

אכיפת החוק בכל האספקטים של הסחר בנשים : החל מהכנופיות או הבודדים שאחראים להבאת הנשים, דרך הדינמיקה של הפעלתן בבריטניה ועד הטיפול והעזרה לקורבנות שמצליחים לברוח".

קינסלה משרטט את תמונת המצב של הסחר בנשים בבריטניה. "מדובר בשילוב של כנופיות פשע מאורגן ואנשים שהפכו לסרסורים עצמאיים. עם הצטרפות מדינות מרכז אירופה לאיחוד האירופי ב-2004, נהיה קל יותר להביא נשים לבריטניה - משום שיש להן הזכות החוקית לעבוד פה - ולהפוך אותן לשפחות מין המניבות רווחים קלים".

במקרים רבים, הוא מספר, המסחר בנשים מתחלק לכנופיות האחראיות להבאת הנשים, וכאלה האחראיות לניצולן בבריטניה. "אנו מזהים כנופיות שאחראיות להבאת הנשים למדינה - דרך היכרות אישית, הבטחות כוזבות לעבודה או פשוט באמצעות כוח - וכנופיות שאחראיות ל'הפצה' של הנשים בבתי זונות ברחבי המדינה", הוא מספר. לדבריו, ברוב המקרים "הנשים מוחזקות נגד רצונן - נאנסות, מוכות, נכלאות, וסופגות איומי מוות נגדן ונגד משפחתן".

לדברי הוועדה, למרות ההתקדמות שבפתיחת המרכז החדש, יש להתמקד יותר במתן טיפול לקורבנות מאשר בזיהוי מאפייני הפשע המאורגן של הסחר בנשים. "שאלה מרכזית מהדהדת לכל אורך הדו"ח - האם הממשלה עשתה די כדי לאזן בין זכויות האדם של הקורבנות לבין הפעילות נגד הסוחרים עצמם? סחר בבני אדם אינו צריך להיראות כפשע מאורגן בלבד, אלא גם כהפרה חמורה של זכויות האדם של הקורבנות", נכתב בדו"ח. לדברי הוועדה, לצד מרכזים כמו זה שהוקם בשפילד יש לפתוח גם מרכזים לטיפול בקורבנות.

סוגייה נוספת המרכזת עניין בתחום הסחר בנשים עוסקת בהשלכות של הצטרפותן הצפויה של רומניה ובולגריה לאיחוד האירופי בינואר 2008. רומניה ידועה כאחת ממדינות המקור המרכזיות לסחר בנשים, וקינסלה מודה כי המשטרה הבריטית "מודעת לסכנות שבהצטרפות רומניה ובולגריה לאיחוד". מחברי הדו"ח מביעים חשש, כי "כנופיות ממדינות אלה יכולות להשתמש בהרחבת האיחוד כדי להעביר נשים בקלות גדולה יותר מבעבר". בין המלצות הדו"ח, ישנה קריאה לעסוק בנושא זה ישירות מול ממשלות רומניה ובולגריה.

סחר בנשים

"האמנה נגד סחר בבני אדם" שהושקה במאי 2005 על ידי מועצת האיחוד האירופי שמה דגש על זכויות האדם של הקורבנות ודורשת לתת להם אישורי שהייה במדינות אליהן הובאו. 32 מדינות חתמו על האמנה, אך רק שתי מדינות אישרו אותה ולכן היא עדיין לא נכנסה לתוקפה